

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування

До розгляду законопроекту

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 18 березня 2020 року (протокол №30) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону України «Про засади та органи медичного самоврядування в Україні», реєстр. №2445-3 від 02.12.2019 р., поданий народним депутатом України Лабунською А.В., і повідомляється наступне.

Законопроектом, як зазначено у преамбулі до нього, пропонується на законодавчому рівні визначити правові, організаційні та фінансові засади медичного самоврядування в Україні, органи медичного самоврядування та їх повноваження, і на меті створення умов для ефективного виконання медичними працівниками своїх обов'язків.

Так, законодавчою пропозицією пропонується, зокрема, визначити:

термінологічні поняття, що застосовуватимуться у сфері медичного самоврядування;

правове регулювання, принципи, завдання медичного самоврядування;

повноваження органу медичного самоврядування - Палати медичних працівників та її діяльності, а також органів у складі Палати (*Національний Медичний з'їзд, Вища медична палата, Військова медична палата, Військовий Медичний З'їзд, регіональні медичні палати – Кримська республіканська медична палата, обласні медичні палати, Київська та Севастопольська міські медичні палати, Регіональний медичний З'їзд*);

майнове та фінансове забезпечення медичного самоврядування;

порядок створення та ведення реєстрів;

дисциплінарну відповідальність медичних працівників тощо;

Також, законопроектом вносяться зміни Основ законодавства України про охорону здоров'я, пов'язані із запропонованою законодавчою ініціативою, зокрема, щодо покладання на органи медичного самоврядування вирішення питань організації та діяльності медичних працівників.

Щодо суті законодавчої ініціативи, слід зазначити наступне.

Законопроектом пропонується визначити, що медичне самоврядування в Україні здійснюється незалежно від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових та службових осіб, окрім випадків,

передбачених законами, при цьому, держава, її органи та посадові особи не можуть втручатися в діяльність самоврядної організації лікарів.

Крім того, законопроектом передбачено створення Палати медичних працівників як органу медичного самоврядування та до повноважень якої, зокрема, віднесено:

- здійснення наставництва в процесі післядипломної підготовки лікуючих лікарів;

- надання правової допомоги, пов'язаної з професійною діяльністю та її наслідками;

- надання пропозицій та висновків щодо додипломної і післядипломної освіти лікарів та інших медичних професій;

- ведення Національного реєстру медичних працівників, та реєстру суб'єктів, що здійснюють післядипломну освіту лікарів;

- надання пропозицій щодо проектів нормативно-правових актів, які стосуються питань освіти, галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я, здійснення медичної діяльності та участь у їх розгляді;

- опрацювання пропозицій щодо розвитку національної системи охорони здоров'я;

- співпраця з науковими товариствами, університетами, інститутами та науково-дослідними підрозділами в країні та за кордоном.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, звертаючи увагу на такі положення законопроекту, зокрема, зазначає у своєму висновку, що аналіз законопроекту свідчить про наділення органів медичного самоврядування у сфері охорони здоров'я низкою повноважень, які виходять за межі професійного самоврядування.

Окрім зазначеного, законопроектом визначаються положення щодо майнового та фінансового забезпечення медичного самоврядування, серед яких передбачається, що на здійснення делегованих повноважень */зокрема, розробку клінічних настанов, клінічних протоколів і медичних стандартів, методичних документів за напрямками професійної діяльності, навчальних програм для додипломної і післядипломної освіти, сертифікацію надавачів освітніх послуг за програмами післядипломної освіти і професійного розвитку лікарів/* органи медичного самоврядування залучають кошти державного бюджету. При цьому, обсяг видатків на здійснення делегованих повноважень обласних медичних палат визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я за погодженням з Вищою медичною палатою, а обсяг видатків на здійснення делегованих повноважень Військової медичної палати визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань національної безпеки за погодженням з Вищою медичною палатою. За висновком Міністерства фінансів України такі положення не узгоджуються із вимогами Бюджетного кодексу України щодо планування витрат державного бюджету *(копія висновку додається)*.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що його реалізація не потребуватиме додаткових видатків з державного та місцевих бюджетів.

Водночас, реалізація окремих положень законодавчої ініціативи потребуватиме додаткових видатків державного бюджету, про що також зазначено у експертному висновку Міністерства фінансів України, зокрема щодо:

- залучення коштів державного бюджету на здійснення органами медичного самоврядування делегованих повноважень;

- покладання на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я та у сфері оборони обов'язку публікації регламенту Установчого Національного Медичного З'їзду та Установчого Військового Медичного З'їзду і оголошення про дату і місце їх проведення у офіційних друкованих виданнях та своєму веб-сайті.

Окрім того, у законопроекті передбачається, що реєстрація Палати здійснюється відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», відтак, зважаючи на вимоги цього Закону щодо справляння адміністративного збору та враховуючи положення Бюджетного кодексу України кошти від такого збору зараховуються до державного та місцевих бюджетів.

За експертним висновком Міністерства фінансів України законопроект не підтримується та зазначається, що його прийняття потребуватиме додаткових бюджетних коштів, водночас вартісну величину впливу неможливо здійснити через відсутність вихідних параметрів та необхідних обґрунтувань розробника.

Крім того, у висновку Міністерства фінансів України відмічається, що положення законопроекту не узгоджуються з іншими законодавчими актами.

Так, положеннями підпункту 2 пункту 1 розділу «Прикінцеві положення» законопроекту вносяться зміни до статті 15 Основ законодавства про охорону здоров'я, якими на органи медичного самоврядування покладається реалізація державної політики у сфері охорони здоров'я, проте зазначене не відповідає нормам статті 14 Основ законодавства про охорону здоров'я, відповідно до яких реалізація державної політики охорони здоров'я покладається на органи виконавчої влади.

З позиції Міністерства положення законопроекту щодо сплати професійного збору спричинить додаткове навантаження на заробітну плату працівників, що у свою чергу призведе до підвищення соціальної напруги серед працівників в умовах низького рівня заробітної плати.

Варто взяти до уваги, що відповідно до Закону України «Про оплату праці» забороняється будь-яким способом обмежувати працівника вільно розпоряджатися своєю заробітною платою, а обов'язковість членства та сплати такого збору порушує права громадян України, визначені статтею 36 Конституції України, щодо права на свободу об'єднання у громадські організації, права на добровільну участь у професійних спілках.

Слід зазначити, що відповідно до вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Регламенту Верховної Ради України суб'єкту законодавчої ініціативи належить надати фінансово-економічного обґрунтування до законопроекту (включаючи відповідні розрахунки) та пропозицій змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету, однак відповідні матеріали авторами законодавчої ініціативи не подано. на що також звернуто увагу Міністерством фінансів України.

Щодо терміну набрання чинності відповідних законів, то відповідно до вимог частині третьої статті 27 Бюджетного кодексу України, закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

За наслідками розгляду Комітет прийняв рішення, що проект Закону України «Про засади та органи медичного самоврядування в Україні», реєстр. №2445-3 від 02.12.2019 р., поданий народним депутатом України Лабунською А.В., матиме вплив на показники бюджету (збільшуючи видатки державного бюджету, насамперед, для залучення коштів державного бюджету на здійснення органами медичного самоврядування делегованих повноважень та збільшуватиме надходження до державного та місцевих бюджетів від сплати адміністративного збору за проведення державної реєстрації юридичних осіб) і у разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2020 року він має вводитися в дію не раніше 01 січня 2021 року, а після 15 липня 2020 року – не раніше 01 січня 2022 року (або 01 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Голова Комітету

Ю.Ю. Арістов

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000D6452E007B2D8000
Дійсний до: 07.02.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/8-2020/13760 від 20.03.2020

38501